

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. (afnám áminningar ofl.) FJR25050080
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið/Skrifstofa kjara- og mannauðsmála
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	12.09.2025

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

- Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs.**
 - Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

Fyrirhuguð lagasetning mun hafa áhrif á starfshætti stjórnsýslu ríkisins með því m.a. að afnema áminningaskyldu almennra starfsmanna ríkisins. Þetta fyrirkomulag mun ekki hafa í för með sér neinn viðbótarkostnað fyrir ríkið en mun líklega draga verulega úr þeim kostnaði sem fellur á ríkið vegna mála sem upp hafi komið vegna áminningar og uppsagna hjá ríkinu. Sjá hér t.d. svar ráðuneytisins við fyrirspurn um bætur og málskostnað vegna starfsmannahalds ríkisins á 156 löggjafarþingi [Bætur og málskostnaður vegna starfsmannahalds ríkisins | Ferill þingmáls | Alþingi](#):
 - Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.

Hefur ekki verið lagt mat á.
 - Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

Varanleg.
 - Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.

Hefur ekki verið skoðað.
 - Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.

Hefur ekki verið skoðað.
- Tekjubreytingar.**

Á ekki að leiða til tekjubreytingar.
– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Útgjaldabreytingar.**

Á ekki að leiða til aukins kostnaðar.
– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Eignabreytingar.**

Á ekki að leiða til eignabreytinga.
– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Aðrir áhrifabættir varðandi ríkisfjármál.**

Kostnaður eykst ekki vegna lagabreytinga.

Liðir a)-i) eiga ekki við í frummati.

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.
- f) Opinber innkaup og útboð.
- g) Eignaumsýsla ríkisins.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
 - a) í gildandi fjárlögum
Nei.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Nei.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Samkvæmt fjármálaáætlun árána 2026-2030 er stefnt að endurskoðun lagaramma um mannauðsmál ríkisins. Markmið slíkrar endurskoðunar eru umbætur í ríkisrekstri og bætt þjónusta við samfélagið.
2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

Ekki er gert ráð fyrir því að útgjöld aukist vegna þessara breytinga.
3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**

Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.**

Á ekki við.
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?**

Á ekki við.

– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“

3. Samkeppnisiskilyrði.

Á ekki við.

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Á ekki við.

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).

Á ekki við.

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.

Á ekki við.

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

4. Áhrif á byggðalög.

Á ekki við.

5. Áhrif á frjáls félagasamtök.

Á ekki við.

6. Áhrif á jafnrétti kynjanna.

Á ekki við.

– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum.

– Sjá greiningarramma fyrir jafnréttismat.

7. Áhrif á lýðheilsu.

Á ekki við.

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.

Á ekki við.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.

Á ekki við. 10. Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni. Óveruleg, stjórnvöld í stakk búin til að taka við þeim verkefnum sem leiða af lagasetningu. 11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar. Á ekki við. 12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun. Á ekki við.
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag. Fjárhagsáhrif á ríkissjóð lítil þar sem gert er ráð fyrir því að útgjöld standa í stað. 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á. Nei 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat). Samfélagslegur ávinningur er umtalsverður og felst m.a. í samræmingu vinnumarkaða og að eyða að stórum hluta óvissu um framkvæmd áminninga og uppsagna hjá ríkinu.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? Áform um lagasetninguna unnin af FJR og áformin ásamt frummati kynnt á ráðuneytisstjórafundi í september 2025. 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? Á ekki við. 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin? Á ekki við.